

Klientské informace

Česká republika
leden 2020

Zajímavosti z judikatury

Vybrali jsme pro Vás z judikatury roku 2019 několik zajímavých rozhodnutí, která se dotýkají běžné podnikatelské praxe.

Účetnictví – pokuta za špatnou skladovou evidenci a inventarizaci

Pokuta dle zákona o účetnictví ve výši až 3% z hodnoty aktiv byla dosud finančním úřadem využívána jen zřídka.

V závěru roku 2019 byl zveřejněn rozsudek Nejvyššího správního soudu NSS 2 Afs 392/2018-45, který potvrzuje vyměření pokuty finančním úřadem kvůli chybějící řádné skladové evidenci a inventarizaci poté, co u subjektu doměřil DPH a penále ze stejného důvodu.

V daném případě společnost nevedla řádnou skladovou evidenci a neprováděla inventarizaci zásob. **Finanční úřad na základě toho doměřil DPH podle pomůcek**, ale navíc jí v podstatě ze stejného titulu **udělil** dle Zákona o účetnictví **pokutu** za tento přestupek ve výši 1,5% jejich aktiv. NSS tento postup schválil.

Námitky, že se jedná o stejný delikt, soud zamítl. Dle soudu lze pokutu za účetní správní delikt uložit bez ohledu na výsledky daňového řízení. Jde o skutkově odlišná jednání, která mohou být postihována v samostatných řízeních, která jsou na sobě nezávislá.

Dle našeho názoru bude obdobného postupu finanční správa využívat – vedle doměření daně a sankčního penále vyměří, pokud posoudí, že účetnictví nebylo vedeno správně, úplně a průkazně i pokutu podle zákona o účetnictví. Její maximální výše je 3% hodnoty aktiv (popř. 6% v závažnějších pochybeních) a je významným trestem.

DPH – vrácení části nadměrného odpočtu

Rozhodnutí Ústavního soudu z jara 2019 číslo II. ÚS 819/18 dalo naději plátcům daně, že dosavadní praxe, kdy je kvůli jedné zpochybněné faktuře zadržován celý nadměrný odpočet DPH, bude v budoucnu změněna.

V daném případě se daňový subjekt obrátil na ústavní soud, protože mu byla zadržována mimo zpochybněnou i nesporná část nadměrného odpočtu DPH, což je dosavadní správní praxe. Argumenty státní správy byly především takové, že neexistuje procesní postup, jak tomuto zabránit. Tento postup potvrdily následně i soudy.

Ústavní soud nicméně zhodnotil situaci jako zásah do vlastnického práva a odmítl ve svém nálezu tuto praxi dále akceptovat.

V současné době je v **poslanecké sněmovně projednáván návrh novely daňového řádu, který vrácení nesporné části nadměrného odpočtu umožní**, což bude mít pozitivní dopad na cash-flow firem.

Pracovní právo - švarcsystém

„Švarcsystém“ patří dlouhodobě k opakujícím se oblastem řešeným soudní cestou. Naznačuje loňský rozsudek Nejvyššího správního soudu 2 Afs 435/2017 směr, kam se bude ubírat další soudní a správní praxe?

V případě 2 Afs 435/2017-49 šlo o tři zedníky, kteří poskytovali své služby jako subdodavatelé pro stavební firmu. **NSS se neztotožnil se závěrem správce daně, že se jedná o závislou činnost.** Nejvyšší správní soud zde v souladu s předchozí judikaturou připomněl rozdělení činností do třech skupin:

- ty, které lze poskytovat jen formou podnikatelské činnosti,
- ty, které lze poskytovat jen formou závislé činnosti, a
- činnosti „obojetné povahy“.

Dle NSS se u činností „obojetné povahy“ jedná o nejčastější skupinu, do které kromě nejružnějších stavebních prací patří i činnosti v oblasti lesnictví, zemědělství, letectví, údržbářské či úklidové činnosti. Dále i činnosti specialistů v oboru informačních technologií, obchodních zástupců, poradců či řidičů. Přitom se nemusí nutně jednat o činnosti specializované povahy.

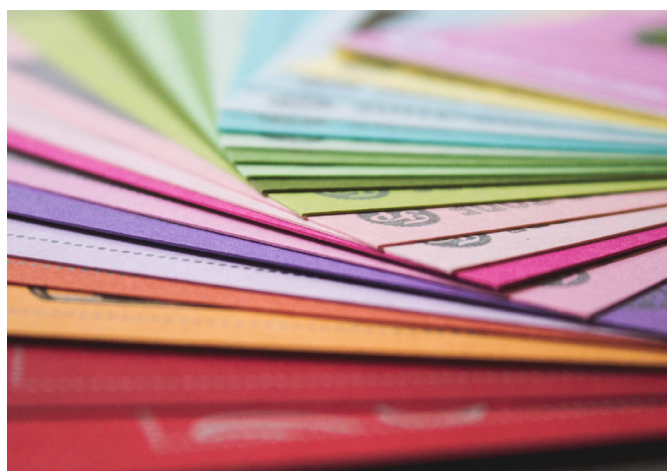

Obchodní právo – rozdělení zisku

Rozhodnutí o rozdělení zisku ve lhůtě delší než 6 měsíců od skončení účetního období bylo donedávna považováno za neplatné, v případě výplaty pak vedlo k bezdůvodnému obohacení společníků. Nový pohled přinesl na jaře 2019 rozsudek Nejvyššího soudu 27 Cdo 3885/2017, který konstatoval, že o rozdělení zisku se může rozhodnout i po šestiměsíční lhůtě.

Valná hromada rozhoduje o rozdělení zisku na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky. Na základě údajů z této účetní závěrky je nutné provést tzv. bilanční test, dle něhož částka k rozdělení mezi společníky nesmí překročit výši hospodářského výsledku posledního skončeného účetního období upravenou o nerozdělený zisk a neuhrazenou ztrátu z předchozích období a sníženou o přírůstek do rezervních a jiných fondů.

Dosavadní judikatura požadovala, aby stáří účetní závěrky sloužící jako podklad pro rozdělení zisku nepřekročilo šest měsíců od konce předchozího účetního období. V praxi se pak po uplynutí této lhůty pro výplatu ze společnosti využívaly zálohy na podíly na zisku.

NSS zdůraznil, že prvním klíčovým předpokladem pro existenci nezávislé činnosti je, aby se jednalo **minimálně o činnost obojetné povahy**. Druhým předpokladem je, aby nezávislost subdodavatele byla výsledkem jeho **svobodného rozhodnutí** za absence donucení. Přitom nelze důvodně požadovat, aby odběratel zaměstnanecký vztah „aktivně“ nabízel. Pokud navíc **neexistují zvláštní okolnosti, ze kterých plyne, že smluvní strany nezávislý vztah jen předstírají a ve skutečnosti zakrývají závislou činnost**, nelze činnost překvalifikovat.

NSS zde konstatuje, že délka smluvního vztahu, počet odběratelů, použitý materiál a nástroje, způsob fakturace a odměňování nebo srovnatelnost činnosti s kmenovými zaměstnanci nemůžou být bez dalšího rozhodnými kritérii pro posouzení skutečného obsahu právního vztahu.

Tento rozsudek není zcela konzistentní s předchozí judikaturou. Doporučujeme proto toto rozhodnutí nepřeceňovat a vyčkat, jaká bude další soudní a správní praxe.

Podle loňského rozhodnutí Nejvyššího soudu může s účinností od 1. 1. 2014 sloužit **řádná účetní závěrka zpracovaná za předchozí účetní období jako podklad pro rozhodnutí valné hromady o rozdělení zisku až do konce následujícího účetního období.**

Výplatě podílu na zisku na základě neaktuálních údajů má totiž podle obchodněprávní úpravy platné od roku 2014 zabránit tzv. insolvenční test - statutární orgán musí bezprostředně před výplatou dividend ověřit, že výplata nepřivodí společnosti, s ohledem na aktuální stav jejího hospodaření, platební neschopnost.

MAG. NATÁLIA ŠENKOVÁ, LL.M.

Vedoucí oddělení daňového poradenství v Brně
T: +420 542 422 601
natalia.senkova@auditor.eu

ING. et ING. MARTIN STONIŠ

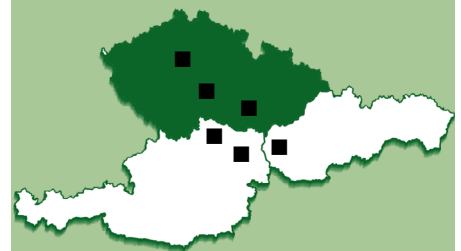
Daňový poradce
T: +420 224 800 433
martin.stonis@auditor.eu

AUDITOR ve střední Evropě

AUDITOR je auditorskou a daňově poradenskou společností s mezinárodním zaměřením. Již od roku 1991 poskytuje v České Republice služby **auditu, daňového poradenství, personální a mzdové agendy, finančního účetnictví a podnikového poradenství.**

Prostřednictvím sesterských poboček na **Slovensku** a v **Rakousku** (zde pod jménem **Stöger & Partner**) nabízíme komplexní služby ekonomického poradenství. Členství v celosvětové síti UHY International, která sdružuje nezávislé poradenské společnosti z více než 80 zemí světa, umožňuje efektivně řešit globální poradenské aspekty.

Kancelář Praha

Haštalská 6, Praha 1
T: +420 224 800 411
praha@auditor.eu

Kancelář Pelhřimov

Masarykovo nám. 30, Pelhřimov
T: +420 565 502 502
pelhrimov@auditor.eu

Kancelář Brno

Dominikánské nám. 2, Brno
T: +420 542 422 601
brno@auditor.eu

Údaje zveřejněné v této publikaci mají informativní charakter a nenahrazují právní, ekonomické či daňové poradenství. Poradenství vyžaduje znalost konkrétních případů a posouzení veškerých relevantních skutečností. Za rozhodnutí, které se čtenář rozhodne učinit na základě tohoto materiálu, nepřebíráme zodpovědnost.